

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Vilniaus miesto savivaldybės
administracijos direktorei
Linai Koriznienei

2022-01-31 Nr. R-11-3

DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS 2022 METŲ BIUDŽETO PROJEKTO BEI SKOLINIMOSI GALIMYBIŲ

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba), vadovaujantis patvirtintu Tarnybos 2022 metų veiklos planu ir Savivaldybės kontrolieriaus 2022 m. sausio 3 d. pavedimu Nr. B-02-2 atliko Savivaldybės 2022 m. biudžeto projekto vertinimą. Atliekant vertinimą vadovaujamosi Vilniaus miesto savivaldybės (toliau-VMS) administracijos Finansų ir ekonomikos skyriaus pateikta informacija ir duomenimis. Vertinami: Tarnybai 2022 m. sausio 13 d. pateiktas VMS 2022 metų biudžeto projektas su priedais, 2022 m. sausio 14 d. pateikti dokumentai, susiję su VMS skolinimosi galimybėmis, 2022 m. sausio 21 d., 2022 m. sausio 24 d. ir 2022 m. sausio 28 d. pateikti biudžeto projekto tikslinimai. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos (toliau - LR) teisės aktais nėra patvirtinta metodika, nustatanti savivaldybių biudžetų projektų vertinimo tvarką ir turinį, bei į trumpą laiką tarp biudžeto projekto gavimo ir vertinimo pateikimo, teikiame pastebėjimus dėl pasirinktų VMS 2022 m. biudžeto projekto aspektų:

- Fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi;
- VMS 2022 metų biudžeto projekte numatytų skolinimosi sumų ir skolinimosi galimybių;
- Atitikties LR Biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsniui bei VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo nuostatoms.

VMS 2022 metų biudžeto pajamų ir išlaidų rodikliai

Pagal vertinimui pateiktus projektą ir jo tikslinimus VMS 2022 metų biudžeto pajamos sudaro 904 776,3 tūkst. Eur, VMS 2022 metų biudžeto lėšos iš visų finansavimo šaltinių sudaro 1 031 420,0 tūkst. Eur.

VMS 2022 metų asignavimų planas iš visų finansavimo šaltinių sudaro 1 031 420,0 tūkst. Eur. Asignavimai viršija VMS 2022 metų biudžeto pajamas 126 643,7 tūkst. Eur, skirtumą planuojama finansuoti apyvartos lėšų likučiais (83 533,7 tūkst. Eur) ir skolintomis lėšomis (43 110,0 tūkst. Eur).

VMS 2022 metų biudžeto pajamas sudarys: 485 510,0 tūkst. Eur – mokesčiai (53,7 proc. biudžeto pajamų), 86 141,2 tūkst. Eur – kitos pajamos (9,5 proc.), 9 456,0 tūkst. Eur – materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos (1,0 proc.), 323 669,1 tūkst. Eur – valstybės biudžeto dotacijos ir Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos (35,8 proc.).

2022 metams planuojamos 10 programų dviem asignavimų valdytojams (VMS administracijai ir VMS kontrolės ir audito tarnybai). VMS 2022 metų asignavimai iš visų finansavimo šaltinių sudarys – 1 031 420,0 tūkst. Eur, iš jų: Švietimo programai – 502 857,7 tūkst. Eur, Socialinės apsaugos programai – 101 184,0 tūkst. Eur, Sveikatos ir sveikatingumo programai – 59 511,7 tūkst. Eur, Kultūros programai – 15 820,7 tūkst. Eur, Judumo programai – 87 927,9 tūkst. Eur, Ekonominės plėtros programai – 8 428,8 tūkst. Eur, Aplinkos ir miesto plėtros programai – 130 264,0 tūkst. Eur, Administravimo programai – 102 883,0 tūkst. Eur (iš jų: 41 578,9 tūkst. Eur numatoma paskolų ir restruktūrizuotų skolų pagal atidėjimo sutartis grąžinimui), Saugumo ir apsaugos programai – 18 916,4 tūkst. Eur, Planavimo programai – 2 990,4 tūkst. Eur; Administracijos direktoriaus rezervui – 100,0 tūkst. Eur, Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai Administravimo programai – 535,4 tūkst. Eur.

Dėl fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi

Įsigaliojus LR fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtai taisyklei (taikomai ir VMS biudžetui), nustatyta, kad valdžios sektoriui priskiriami biudžetai, kurių planuojami asignavimai viršija 0,3 procento praėjusių metų šalies BVP to meto kainomis, turi būti planuojami, tvirtinami, keičiami ir vykdomi taip, kad, sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jie būtų pertekliniai arba subalansuoti.

Struktūrinis balanso rodiklis – tai pagal ekonominį ciklą patikslintas valdžios sektoriaus balanso rodiklis, kuriuo rodoma, koks būtų valdžios sektoriaus pajamų ir išlaidų skirtumas, jei faktinis BVP būtų lygus potencialiam, kai netaikytos laikinojo poveikio priemonės.

Struktūrinis savivaldybės biudžeto balansas apskaičiuojamas pagal formulę:

Struktūrinis balansas = kaupiamasis balansas - ciklinė biudžeto komponentė - vienkartinio poveikio priemonės.

Struktūrinio savivaldybės biudžeto balanso apskaičiavimo formulėje naudojami dydžiai:

Kaupiamasis balansas = pajamos kaupimo principu - išlaidos kaupimo principu – kreditorinio įsiskolinimo metinis pokytis.

Ciklinė biudžeto komponentė – piniginiiais vienetais išreiškiamas rodiklis, kuriuo rodomas produkcijos atotrūkio nuo potencialo poveikis valdžios sektoriaus balanso rodikliui per ataskaitinį laikotarpį.

Vienkartinio poveikio priemonės = 0 (savivaldybėse tokių priemonių nenustatyta).

Remdamasi pagal 2021 m. gruodžio 22 d. paskelbtą atnaujintą ekonominės raidos scenarijų (toliau – ERS) įvertintu produkcijos atotrūkiu nuo potencialo¹, LR Finansų ministerija apskaičiavo VMS biudžeto ciklines komponentes 2021-2024 metams. Numatoma, kad produkcijos atotrūkis nuo potencialo mažės greičiau, negu buvo tikėtasi rengiant anksčiau skelbtus ERS, todėl atitinkamai mažėja neigiama ciklinė savivaldybės biudžeto komponentė. VMS 2022 metams ciklinė biudžeto komponentė sudaro - 1 532,9 tūkst. Eur.

VMS administracijos Finansų ir ekonomikos skyriaus pateiktais duomenimis:

- 2022 m. sausio 1 d. nepanaudotų lėšų likutis sudaro 83 533,7 tūkst. Eur;
- prognozuojama biudžeto pajamų – 904 776,3 tūkst. Eur;
- prognozuojama asignavimų – 1 031 420,0 tūkst. Eur;
- prognozuojama išlaidų dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo-paskolų grąžinimo – 41 578,9 tūkst. Eur.
- prognozuojama, kad kreditorinis įsiskolinimas 2022 m. nekis.

Skaičiuojant kaupiamąjį balansą pagal aukščiau nurodytus duomenis, jis būtų neigiamas ir sudarytų 1 531,1 tūkst. Eur (988 310,0 tūkst. Eur (83 533,7 tūkst. Eur + 904 776,3 tūkst. Eur) – 989 841,1 tūkst. Eur (1 031 420,0 tūkst. Eur – 41 578,9 tūkst. Eur)). Dėl 2022 m. prognozuojamo neigiamo produkcijos atotrūkio nuo potencialo, savivaldybių 2022 m. išlaidos gali viršyti pajamas.

Skaičiuojant struktūrinį balanso rodiklį, atsižvelgiant į nustatytą ciklinę komponentę (-1 532,9 tūkst. Eur), jis būtų teigiamas ir sudarytų 1,8 tūkst. Eur (988 310,0 tūkst. Eur (83 533,7 tūkst. Eur + 904 776,3 tūkst. Eur) – 989 841,1 tūkst. Eur (1 031 420,0 tūkst. Eur – 41 578,9 tūkst. Eur) – (-1 532,9 tūkst. Eur (ciklinė biudžeto komponentė)). Vykdamas Savivaldybės biudžetą, kaupiamajam balansui ir struktūriniam balanso rodikliui reikšmingos įtakos turės faktinis pajamų ir išlaidų vykdymas, kreditorinio įsiskolinimo (mokėtinų sumų, išskyrus sumas paskoloms grąžinti)

¹ Produkcijos atotrūkio nuo potencialo duomenys <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonominės-raidos-scenarijus/pranesimai-apie-potencialaus-bvp-rodiklius>

pokytis, išsipareigojimu, susijusių su paskolų grąžinimu, pokytis, ciklinės biudžeto komponentės pasikeitimai. LR Finansų ministerijos pateiktais duomenimis artimiausias ERS ir produkcijos atotrūkio nuo potencialo įverčio atnaujinimas numatomas 2022 m. kovo mėnesį.

Dėl VMS 2022 metų biudžeto projekte numatytų skolinimosi sumų ir skolinimosi galimybių

Pagal pateiktą VMS 2022 metų biudžeto projektą VMS 2022 metais planuojama pasiskolinti suma sudaro 43 110,0 tūkst. Eur, planuojama grąžinti suma – 41 578,9 tūkst. Eur. Skolintos lėšos numatomos investicijų projektų finansavimui. Skolintomis lėšomis planuojama finansuoti miesto infrastruktūros vystymą ir tęstinius investicinius projektus, susijusius su ugdymo įstaigų modernizavimu ir plėtra, gydomosios paskirties pastatų rekonstrukcija, mokslo paskirties pastato (gimnazijos) Tolminkiemio g., statyba, daugiafunkcio Lazdynų sveikatinimo centro įkūrimu, projektu „UAB „Vilniaus viešasis transportas“ veiklos optimizavimas, viešojo transporto priemonių parką, esanti adresu Verkių g. 52, restruktūrizuojant į atskirus įmonės parkus“, Sporto aikštelių prie mokyklų įrengimu, Neries krantinių modernizavimu, bei kitus projektus. Planuojami finansuoti projektai nėra atrinkti LR Finansų ministro nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad sporto aikštelių prie mokyklų įrengimui nėra parengtas investicijų projektas, kaip tai nustatyta VMS Investicijų programos sudarymo tvarkos apraše. Tarnybai pateikus rekomendacijas, numatoma iki 2022 m. spalio 31 g. parengti ir pateikti sporto aikštynų prie mokyklų atnaujinimo investicijų projektus.

Pagal LR 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio nuostatas:

Savivaldybės skola (pagal išsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) negali viršyti 75 proc. įstatyme nurodytų prognozuojamų VMS biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio (432 417,0 tūkst. Eur).

Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma gali viršyti pajamas savivaldybės biudžeto balanso cikliškumo dedamosios (komponentės) dydžiu, kurį pagal naujausią paskelbtą ekonominės raidos scenarijų apskaičiuoja LR Finansų ministerija. VMS 2022 metams ciklinė biudžeto komponentė sudaro - 1 532,9 tūkst. Eur.

Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma finansų ministro nustatyta tvarka 2019 ir 2020 metais atrinktiems projektams, kuriais prisidedama prie regiono ir (arba) savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros tikslų, nustatytų strateginio planavimo dokumentuose, pasiekimo ir mažinamos savivaldybės biudžeto išlaidos ir (arba) didinamos savivaldybės biudžeto pajamos, atitinka lėšų sumą, kurios reikia šiems projektams įgyvendinti. Savivaldybės biudžeto atitiktis

Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatomis turi būti pasiekta per ketverių metų laikotarpį, skaičiuojant nuo pirmų metų, kai pradėta skolintis projektams įgyvendinti.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų įstatyme nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio (432 417,0 tūkst. Eur).

Savivaldybės 2023 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas – mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti, turi būti ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą – mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti. Atkreiptinas dėmesys, kad 2021 metais:

1. VMS 2021 m. rugsėjo 30 d. Mokėtinų sumų ataskaitos duomenimis Savivaldybės mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti, per ataskaitinį laikotarpį padidėjo 21 727,9 tūkst. Eur (nuo 48 632,2 tūkst. Eur 2021 m. sausio 1 d. iki 70 360,1 tūkst. Eur 2021 m. rugsėjo 30 d.).
2. VMS prisiimti skoliniai įsipareigojimai 2021 metais – 52 919,0 tūkst. Eur, įvykdyti – 31 903,0 tūkst. Eur. Prisiimti įsipareigojimai 21 016,0 tūkst. Eur viršijo įvykdytus įsipareigojimus, įvertinus nustatytą VMS ciklinę biudžeto komponentę (2 399,3 tūkst. Eur), prisiimti įsipareigojimai viršijo įvykdytus 18 616,7 tūkst. Eur, tai neatitinka LR 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio reikalavimų.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, nustatyta, kad:

- VMS skola 2022 metais negali viršyti 324 312,8 tūkst. Eur. Savivaldybės skola 2022 m. sausio 1 d. sudaro 221 443,5 tūkst. Eur, limito likutis 2022 m. sausio 1 d. – 102 869,3 tūkst. Eur.
- VMS metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1 532,9 tūkst. Eur.
- VMS įsipareigojimai pagal garantijas negali viršyti 43 241,7 tūkst. Eur. Prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas 2022 m. sausio 1 d. sudarė 25 968,0 tūkst. Eur, garantijų limito likutis 2022 m. sausio 1 d. sudarė 17 273,7 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad VMS taryba 2022 m. sausio 12 d. sprendimu² suteikė 15 000,0 tūkst. Eur garantiją AB „Vilniaus šilumos tinklai“ paskolos gavimui apmokėjimams už gamtinių dujų įsigijimą.

Atsižvelgiant į LR 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas, VMS ciklinės biudžeto komponentės dydį, kurį pagal ERS apskaičiuoja LR Finansų ministerija, VMS grynojo skolinimosi galimybės 2022 m. sausio 1 d., sudarytų 1 532,9 tūkst. Eur. Panaudojus planuojamus 41 578,9 tūkst. Eur ankstesnėms paskoloms grąžinti, skolinimosi galimybės atitinkamai didėtų iki 43 111,8 tūkst. Eur.

² VMS tarybos 2022-01-12 sprendimas Nr. 1-1272 „Dėl garantijos suteikimo AB „Vilniaus šilumos tinklams“.

Dėl VMS biudžeto projekto atitikties LR biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsniui bei VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo nuostatomis

Pagal LR biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio nuostatas savivaldybės biudžeto projektas rengiamas vadovaujantis LR biudžeto sandaros įstatymu, LR Seimo patvirtintais savivaldybių biudžetų finansiniais rodikliais, Vyriausybės patvirtintomis biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, valstybinės statistikos duomenimis, patvirtintais savivaldybių strateginio planavimo dokumentais, taip pat savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų programomis ir jų sąmatų projektais. Savivaldybės biudžetas tvirtinamas savivaldybės tarybos sprendimu, kuriame nurodoma: 1) bendra pajamų suma ir jų paskirstymas pagal pajamų rūšis; 2) bendra asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui, suma ir jų paskirstymas biudžetinėms įstaigoms ar savivaldybių administracijos padaliniais programoms vykdyti.

Pagal LR Vyriausybės nutarimu patvirtintų LR valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 21 p. nuostatas savivaldybių biudžeto projektai rengiami savivaldybių administracijos direktoriaus nustatyta tvarka. Pagal VMS administracijos direktoriaus 2021 m. gruodžio 22 d. įsakymu³ patvirtinto VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo 12 punkto nuostatas teikiamame Tarybai VMS biudžeto projekte turi būti nurodyta: Savivaldybės biudžeto bendros pajamų ir asignavimų sumos, iš jų pagal finansavimo šaltinius; Administracijos darbo užmokesčio fondas; biudžetinių įstaigų pajamų už teikiamas paslaugas ir patalpų nuomą bendra suma; kitos aktualios nuostatos.

Vertinimui pateiktas VMS biudžeto projektas iš esmės atitinka LR Biudžeto sandaros įstatymo 26 str. ir VMS biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo 12 p. nuostatomis.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, vertinant pateiktą VMS 2022 m. biudžeto projektą, nustatyta, kad:

Nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliojo LR fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžta taisyklė (taikoma ir VMS biudžetui), nustatanti, kad valdžios sektoriui priskiriami biudžetai, kurių planuojami asignavimai viršija 0,3 procento praėjusių metų BVP to meto kainomis, turi būti planuojami, tvirtinami, keičiami ir vykdomi taip, kad, sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jie būtų pertekliniai arba subalansuoti. Pagal projektuojamus VMS 2022 metų biudžeto rodiklius, struktūrinis balanso rodiklis sudarytų 1,8 tūkst. Eur (988 310,0 tūkst. Eur (83 533,7 tūkst. Eur + 904 776,3 tūkst. Eur) – 989 841,1 tūkst. Eur (1 031 420,0 tūkst. Eur – 41 578,9 tūkst. Eur) – (-1 532,9 tūkst. Eur (ciklinė biudžeto komponentė)). Vykdamas Savivaldybės biudžetą,

³ Patvirtintas VMS administracijos direktoriaus 2021-12-22 sprendimu Nr. 30-3224/21 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo tvirtinimo“

kaupiamajam balansui ir struktūriniam balanso rodikliui reikšmingos įtakos turės faktinis pajamų ir išlaidų vykdymas, kreditorinio įsiskolinimo (mokėtinų sumų, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) pokytis, įsipareigojimų, susijusių su paskolų grąžinimu, pokytis, ciklinės biudžeto komponentės pasikeitimai.

Atsižvelgiant į LR 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas, VMS ciklinės biudžeto komponentės dydį, kurį pagal ERS apskaičiuoja LR Finansų ministerija, VMS grynojo skolinimosi galimybės 2022 m. sausio 1 d. sudarytų 1 532,9 tūkst. Eur. Panaudojus planuojamus 41 578,9 tūkst. Eur ankstesnėms paskoloms grąžinti, skolinimosi galimybės atitinkamai didėtų iki 43 111,8 tūkst. Eur.

Savivaldybės kontrolierius

Gintaras Radavičius